Nr 195.

Uppläst och godkänd hos Första kammaren den 10 juni 1910.
— — — — Andra kammaren den 10 juni 1910.

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående beräkningen af statsverkets inkomster.

(Statsutskottets utlåtande nr 104, bevillningsutskottets betänkande nr 40 samt bankoutskottets memorial nr 19.)

Till Konungen.

Vid behandlingen af Eders Kungl. Maj:ts den 15 januari innevarande år till Riksdagen aflåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behof har i afseende å beräkningen af statsverkets inkomster för den tid nästa statsreglering omfattar, eller år 1911 och intill dess ny statsreglering vidtager, Riksdagen, på sätt bilagda tabell utvisar, funnit de ordinarie inkomsterna böra beräknas till 39,855,000 kronor och de extra ordinarie inkomsterna eller bevillningarna till 180,250,000 kronor.

Vidkommande statsverkets ordinarie inkomster har Eders Kungl. Maj:t vid beräkningen af *järnvägstrafikmedlen* förutsatt, att från järnvägsinkomsterna skall utgå ett bidrag af 1,122,000 kronor till kostnaden för järnvägspersonalens pensionering. Detta bidrag är af Riksdagen höjdt med ett belopp af 500,000 kronor. På grund af de uppgifter Riksdagen erhållit angående trafikinkomsterna under innevarande års första kvartal har Riksdagen emellertid funnit, att nämnda beslut icke bör påkalla någon nedsättning i beräkningen af trafikmedlen, utan har Riksdagen oförändradt upptagit denna inkomsttitel till det af Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet 9,000,000 kronor.

Mot den i statsverkspropositionen gjorda beräkningen af de ordinarie inkomsterna har Riksdagen i öfrigt icke haft något att erinra.

I afseende å bevillningarnas belopp får Riksdagen anföra följande:

Tullmedlen, hvilka vid 1909 års riksdag för år 1910 beräknades till 57,000,000 kronor, hafva enligt räkenskaperna utgjort:

år 1906	kronor	59,523,133: —
„ 1907	„	59,624,649: —
„ 1908	„	57,224,921: —
eller i medeltal för dessa tre år	„	58,790,901: —
samt år 1909	„	59,239,298: —

I skrifvelse den 14 december 1909 angående inkomstberäkningen för år 1911, hvilken skrifvelse finnes bilagd Eders Kungl. Maj:ts till innevarande års Riksdag aflåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behof, har statskontoret hemställt, att tullmedlen måtte i 1911 års riksstat upptagas med 59,000,000 kronor.

I denna beräkning har Eders Kungl. Maj:t så till vida föreslagit ändring, att tullmedlen, med anledning däraf att en af Eders Kungl. Maj:t ifrågasatt höjning af tullen å kaffe från 12 öre till 18 öre per kilogram antagits skola lämna ungefärligen 1,800,000 kronor om året, i statsverkspropositionen upptagits till ett belopp af 60,800,000 kronor.

Enär Riksdagen afslagit förslaget om höjning af kaffetullen, kan det belopp, som denna tullförhöjning skulle inbringat, icke medtagas i nu förevarande uppskattning af inkomsttiteln. Det vill emellertid synas, som om skattekällan i fråga skulle, särskildt i betraktande af de uppåtgående konjunkturerna, kunna antagas blifva mera gifvande, än hvad statskontoret förutsatt; och Riksdagen har ansett sig kunna utan åsido-

sättande af nödig varsamhet beräkna afkastningen af tullmedlen 1,000,000 kronor högre än som af statskontoret förordats.

På grund häraf och under erinran tillika, att Riksdagen beslutat, att ny tulltaxa skall tillämpas från och med den 1 december 1911, hvilket förhållande dock icke torde böra föranleda någon ytterligare jämkning i beräkningen af nu ifrågavarande inkomsttitel, har Riksdagen beräknat tullmedlen för år 1911 till 60,000,000 kronor.

Vid 1909 års riksdag beräknades *postmedlen* för år 1910 till 22,000,000 kronor.

Ifrågavarande medel hafva utgjort:

år 1906	kr.	18,442,464: —
„ 1907	„	19,651,075: —
„ 1908	„	19,877,156: —
eller i medeltal för dessa tre år	„	19,323,565: —
samt belöpte sig år 1909 till	„	19,951,000: —

I sin ofvan omförmälda skrifvelse har statskontoret beträffande denna inkomsttitel omförmält, att generalpoststyrelsen beräknat inkomsten af postmedlen för år 1911 till 22,600,000 kronor.

I denna beräkning har Eders Kungl. Maj:t icke vidtagit någon förändring.

Enligt hvad för Riksdagen blifvit upplyst, har det förändrade bokföringssystem hos postverket, som började tillämpas den 1 november 1909, föranledt, att en summa af något öfver 1,000,000 kronor, som enligt det äldre bokföringssättet skolat upptagas som inkomst för år 1909, öfverbalanserats till år 1910. Den förändrade bokföringen medför äfven, att en omedelbar jämförelse mellan postverkets inkomster under den gångna delen af innevarande år och inkomsterna under motsvarande tid nästlidet år icke lämnar erforderlig ledning för bedömandet af förevarande inkomsttitels afkastningsförmåga. Emellertid lärer, enligt hvad Riksdagen inhämtat, icke finnas anledning antaga annat än att ofvan angifna beräkningar rörande den motsedda inkomsten af postmedlen skola visa sig riktiga.

Riksdagen har därför beräknat postmedlen för år 1911 till 22,600,000 kronor.

Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter. Dessa afgifter hafva utgjort:

år 1906	kronor	273,502: —
„ 1907	„	272,934: —
„ 1908	„	256,868: —
eller i medeltal för dessa tre år	„	267,768: —
samt år 1909	„	311,546: —

Beträffande denna inkomsttitel har statskontoret erinrat, att med 1909 års ingång ny förordning angående ifrågavarande afgifter trädt i kraft, samt vidare anfört, att i hvad mån denna nya förordning, hvilken hufvudsakligen i hvad den afsåge bevillningsafgift för vissa offentliga föreställningar skilde sig från den förut i ämnet gällande, komme att medföra ökning i förevarande inkomsttitel, kunde ännu icke tillförlitligen beräknas. I sitt den 14 december 1908 afgifna förslag till inkomstberäkning för 1910 yttrade statskontoret, att då den nya förordningen afsåge att genomföra en förhöjd och mera effektiv beskattning af de utlänningar, hvilka här i landet gåfve eller biträdde vid konserter samt dramatiska eller andra föreställningar, ansåge sig statskontoret kunna hemställa om en förhöjning i inkomsttiteln till 300,000 kronor, och infordrade uppgifter om de belopp, som dittills under år 1909 influtit, styrkte tillförlitligheten af denna beräkning. Statskontoret hemställde nu, att inkomsttiteln i 1911 års riksstat måtte blifva uppförd med oförändradt belopp.

Med det af statskontoret föreslagna beloppet har också inkomsttiteln blifvit i förslaget till riksstat för år 1911 uppförd.

Riksdagen, som icke haft något att därvid anmärka, har beräknat bevillningsafgifterna för särskilda förmåner och rättigheter för år 1911 till 300,000 kronor.

Stämpelmedlen hafva utgjort:

år 1906	kronor	10,095,922: —
„ 1907	„	11,707,520: —
„ 1908	„	13,569,483: —
eller i medeltal för dessa tre år	„	11,790,975: —
samt år 1909	„	11,488,473: —

Enligt uppgifter från finansdepartementet hafva för åren 1906—1908 de stämplar, som användts till nedannämnda handlingar, uppgått till följande belopp:

	1906.		1907.		1908.	
handlingar till lagfartsprotokoll ...	4,406,639	55	4,129,042	05	3,486,794	30
handlingar till inteckningsprotokoll	813,895	94	885,519	76	905,503	14
handlingar till äktenskapsförordsprotokoll	6,300	—	6,305	—	6,600	—
handlingar till boupptecknings-protokoll	2,021,233	54	2,615,791	15	3,138,564	45
Summa	7,248,069	03	7,636,657	96	7,537,461	89

Stämpelafgiften för spelkort, som utgör 50 öre för hvarje kortlek, har inbragt:

år 1906	kronor	166,738:	50
„ 1907	„	154,578:	50
„ 1908	„	152,063:	—
„ 1909	„	159,798:	50

Med afseende å denna inkomsttitel har statskontoret i sin förenämnda skrifvelse anfört, bland annat, följande:

»Ny förordning angående stämpelafgiften utfärdades af Eders Kungl. Maj:t den 18 september 1908. Densamma torde icke hafva medfört någon väsentlig ändring i det finansiella resultatet af stämpeluppbörden.

För år 1908 beräknades stämpelmedlen inflyta med 10,000,000 kronor, enär ifrågavarande statsinkomst allt fortfarande utvisade en synnerligen stark tendens till stegring. Statskontoret anförde i sitt den 14 december 1907 afgifna underdåniga utlåtande, att ehuru nedgående konjunkturer kunde hafva ett menligt inflytande på särskildt emissionsstämpeln, vore titelns stegringstendens i hvarje händelse så stark, att en förhöjning till 10,500,000 kronor syntes kunna utan fara företagas för år 1909. Särskildt syntes kunna antagas, att beloppen af de stämplar, som skulle åsättas handlingar till lagfartsprotokoll, inteckningsprotokoll och boupptecknings-protokoll, hvilka hade ett afgörande inflytande på storleken af denna inkomsttitel, icke kunde väntas blifva mindre till följd af sjunkande konjunkturer.

Med hänsyn till storleken af det år 1907 influtna beloppet ansåg Eders Kungl. Maj:t att, äfven om någon nedgång i denna statsinkomst, i jämförelse med hvad som influtit år 1907, skulle kunna befaras, kunde ifrågavarande skattetitel, oafsedt de tilltänkta förändringar i gällande bestämmelser angående stämpelafgift, hvarom här nedan vidare förmäles, beräknas åtskilligt högre än statskontoret föreslagit, och syntes en för-

höjning i denna beräkning af 300,000 kronor icke kunna anses vara för högt tilltagen.

Enligt det af Eders Kungl. Maj:t sedermera framlagda förslaget till en ny stämpelafgift vid köp och byte af fondpapper skulle denna nya skatt utgå med 1 krona 50 öre på 1,000 kronor vid direkt öfverlåtelse af aktier och banklotter samt med 1 krona på 1,000 kronor vid direkt öfverlåtelse af obligationer. Eders Kungl. Maj:t föreslog, att denna nya statsinkomst skulle beräknas inflyta med 500,000 kronor. Riksdagen nedsatte visserligen berörda skattesatser till respektive 1 krona och 50 öre. Men då de i statsrådsprotokollet gjorda beräkningar med afseende å skattens ekonomiska resultat syntes mycket försiktiga och då skatten i allt fall icke beräknats ens till 5 procent af den inkomsttitel, hvarunder skatten förts, eller stämpelmedlen, höll Riksdagen före, att berörda ändringar i afseende på skattesatserna icke behöfde föranleda till reduktion af det under denna inkomsttitel uppförda totalbelopp. Riksdagen beräknade därför, att stämpelmedlen komme att år 1909 inflyta med 11,300,000 kronor.

Under den 6 november 1908 utfärdade Eders Kungl. Maj:t nådig förordning om särskild stämpelafgift vid köp och byte af fondpapper, att träda i kraft den 1 januari 1909.

Med hänsyn till det höga belopp, hvarmed inkomsttiteln 1908 influtit, däri emellertid inginge emissionsstämpel för en särskild bolagsbildning af för våra förhållanden ovanligt stor omfattning, ansåg statskontoret, att densamma kunde utan fara i 1910 års riksstat uppföras med 12,000,000 kronor.

I betraktande af det belopp, hvarmed stämpelmedlen under år 1908 influtit, ansåg emellertid chefen för finansdepartementet, enligt det vid statsverkspropositionen fogade protokollet öfver finansärenden för den 12 nästlidne januari, att, äfven om beloppet i viss mån framkallats af särskilda omständigheter, likväl, särskildt vid det förhållandet att från och med innevarande år öfverlåtelsestämpeln å fondpapper trädt i kraft, stämpelmedlen för år 1910, i den mån desamma skulle utgå enligt dittills gällande bestämmelser, kunde beräknas till ett belopp af 12,500,000 kronor.

Innevarande års Riksdag beslöt, uppå Eders Kungl. Maj:ts förslag, en ökad stämpelbeskattning särskildt genom införande af växelstämpel, och genom nådiga kungörelser den 5 juni 1909 angående ändrad lydelse af vissa paragrafer i förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften samt i förordningen den 6 november 1908 angående en

särskild stämpelafgift vid köp och byte af fondpapper blef Riksdagens beslut utfärdadt.

Det finansiella utbytet af de sålunda införda nya stämpelskatterna beräknades af Eders Kungl. Maj:t och Riksdagen till 1,800,000 kronor; och inkomsttiteln i sin helhet uppfördes i 1910 års riksstat med 14,300,000 kronor.

Under förutsättning af oförändrade stämpelafgifter hemställer statskontoret, att denna inkomsttitel må för år 1911 beräknas till enahanda belopp.»

Eders Kungl. Maj:t har emellertid ansett skärpning af stämpelbeskattningen erforderlig för fyllande af statsverkets behof och i sådant syfte föreslagit en höjning af arfsskatten. I anslutning härtill har af chefen för finansdepartementet beräknats, att en ökad inkomst af stämpelskatten med omkring 2,700,000 kronor skulle tillflyta statsverket.

Sistberörda beräkning finnes närmare utförd i det protokoll öfver finansärenden för den 14 januari 1910, som bilagts Eders Kungl. Maj:ts proposition, nr 22, med förslag till förordning om ändrad lydelse af 3, 8, 41 och 58 §§ af förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften; och har vid ärendets föredragning chefen för finansdepartementet i förevarande afseende anfört, bland annat, följande:

»Med tillämpning af de utaf mig föreslagna skatteskalor skulle det *ökade* utbytet af arfsskatten hafva under åren 1906—1908 blifvit följande:

År 1906 klass	I	kronor	1,077,783: —	
„	II	„	579,840: —	
„	III	„	467,830: —	2,125,453: —
År 1907 klass	I	„	1,922,039: —	
„	II	„	501,235: —	
„	III	„	633,590: —	3,056,864: —
År 1908 klass	I	„	2,004,470: —	
„	II	„	782,937: —	
„	III	„	939,875: —	3,727,282: —
		Summa kronor		8,909,599: —.

I medeltal för hvarje år skulle alltså den föreslagna ökningen hafva inbringat ungefärligen 2,970,000 kronor. Drages härifrån den till högsta möjliga belopp beräknade lindringen för vissa donationer eller i rundt tal 190,000 kronor, återstode ett belopp af 2,780,000 kronor.»

I förslaget till riksstat för år 1911 har Eders Kungl. Maj:t i anslutning härtill upptagit stämpelmedlen med ett belopp af 17,000,000 kronor.

Ofvannämnda förslag till förordning om ändrad lydelse af vissa paragrafer i stämpelförordningen, hvilket förslag innefattar, jämte annat, den ifrågasatta höjningen af arfsskatten, har i hufvudsak bifallits af Riksdagen, som endast i afseende å ett par detaljer i författningsförslaget vidtagit ändringar. Dessa ändringar lära emellertid icke behöfva föranleda någon jämkning i beräkningen af stämpelskattens afkastning.

Då Riksdagen icke haft något att anmärka mot Eders Kungl. Maj:ts beräkning af nu ifrågavarande skattetitel, har Riksdagen beräknat stämpelmedlen för år 1911 till 17,000,000 kronor.

Brännvinstillverkningsskatten. Enligt uppgift i statskontorets förut åberopade skrifvelse har brännvinstillverkningen i riket under nedannämnda år utgjort:

år 1904	liter	34,670,551
„ 1905	„	38,522,616
„ 1906	„	39,822,435
„ 1907	„	41,316,201
„ 1908	„	40,519,377
eller i medeltal för dessa fem år	„	38,970,236

Medeltalet för femårsperioden 1903—1907 utgjorde 38,559,700 liter.

Enligt hvad Riksdagen från kontrollstyrelsen inhämtat, har tillverkningen under år 1909 uppgått till 40,340,757 liter och under de tre första månaderna af år 1910 till 15,125,185 liter.

Beträffande tillverkningsskatten meddelas i statskontorets nyssnämnda skrifvelse följande öfversikt öfver femårsperioden 1904—1908:

	Influten skatt.	Restitution för		Statsverket behållet.
		denatureradt brännvin.	för högt erlagd skatt.	
år 1904	24,522,820	1,998,398	4,897	22,519,525
„ 1905	24,508,086	2,396,662	4,619	22,106,805
„ 1906	27,156,221	2,719,962	1,002	24,435,257
„ 1907	26,575,367	2,770,178	13,309	23,791,880
„ 1908	24,458,555	3,078,698	18,242	21,361,615

Under år 1909 belöpte sig skatten till 22,504,495 kronor, och utgick under samma år restitution af tillverkningsafgift för denatureradt brännvin med 3,292,434 kronor, i följd hvaraf statsverkets behållna inkomst af denna skattetitel under år 1909 utgjorde 19,212,061 kronor.

Ifrågavarande statsinkomst har i medeltal för åren 1906—1908 uppgått till 23,196,251 kronor.

I sin ofvan omförmälda skrifvelse af den 14 december 1909 erinrar statskontoret, att för åren 1904 och 1905 denna inkomsttitel beräknades till 25,700,000 kronor, men att, då densamma under dessa år icke inflöt med så höga belopp, titeln emellertid blef i riksstaten för år 1906 nedsatt till 24,000,000 kronor samt för åren 1907 och 1908 till 23,500,000 kronor. I 1909 års riksstat uppfördes inkomsttiteln ånyo med 24,000,000 kronor, hvilken beräkning bestämdes af det höga belopp, hvarmed skatten inflöt under åren 1906 och 1907. Sedan Riksdagen höjde titelns beräkning till 24,000,000 kronor, utvisade emellertid 1908 års uppbörd en afgjord nedgång, och statskontoret fann därför förhållandena kräfva en nedsättning, hvadan ämbetsverket hemställde att titeln i 1910 års riksstat skulle uppföras med 23,500,000 kronor. Med anledning däraf att ifrågavarande skatt under åren 1904—1907 icke uppgått till högre belopp än i medeltal 22,932,994 kronor, ansåg emellertid Eders Kungl. Maj:t försiktigheten kräfva, att denna inkomsttitel för år 1910 ej beräknades till högre belopp än 23,000,000 kronor, och Riksdagen ansåg, att den sänkning, som statsverkets behållna inkomst å ifrågavarande inkomsttitel under åren 1907—1908 utvisat, borde föranleda, att beräkningen af inkomsttitelns belopp för år 1910 ytterligare sänktes med 500,000 kronor till 22,500,000 kronor.

Den starka nedgången, yttrar statskontoret vidare, under år 1909 torde få anses härröra från de förhållanden, som stodo i samband med storstrejken, och syntes sålunda endast få tillskrifvas ett öfvergående inflytande. Ehuru inkomsttiteln i medeltal under treårsperioden 1906—1908 utgjort 23,196,251 kronor mot 22,843,017 i medeltal under åren 1904—1908, funne sig dock statskontoret med hänsyn till den stora osäkerhet, som alltid visat sig vidlåda denna titels beräkning, böra hemställa om en nedsättning däri till 22,000,000 kronor.

Med detta belopp har ock titeln blifvit i förslaget till riksstat uppförd.

Riksdagen, som med hänsyn till den nedåtgående tendensen hos förevarande skattetitels afkastning ansett försiktigheten kräfva, att någon, om ock mindre, jämkning nedåt göres i nämnda beräkning, har alltså beräknat brännvinstillverkningsskatten för år 1911 till 21,800,000 kronor.

Sockerskatten. Enligt de af kontroll- och justeringsstyrelsen afgifna berättelser beräknas den årliga sockerkonsumtionen hafva utgjort:

år	råsocker
1898—1899	90,853 ton
1899—1900	97,506 „
1900—1901	100,999 „
1901—1902	106,004 „
1902—1903	107,681 „
1903—1904	110,824 „
1904—1905	108,530 „
1905—1906	118,494 „

I sin förberörda skrifvelse anför statskontoret beträffande sockerskatten, bland annat, följande:

»Enligt den af sockerbeskattningskommittén i dess betänkande den 17 maj 1904 antagna beräkningsgrund motsvara 110 kilogram råsocker 100 kilogram raffinad. Under kalenderåren 1907 och 1908 utlämnades till fritt bruk respektive 116,917,000 och 139,845,356 kilogram raffinad. Den stora uttagningen af socker beror därpå, att under december 1908 uttogos till fritt bruk ej mindre än 34,207,449 kilogram mot blott 7,971,104 kilogram under december 1907, något som har sin förklaring däri att fabrikerna, för att undgå den med 1 januari 1909 inträdande skatteförhöjningen, under december 1908 uttogo så mycket socker som möjligt. Man torde kunna uppskatta den mängd socker, som af nämnda anledning uttogs utan att vara afsedt för konsumtion under 1908, till omkring 26,000,000 kilogram. Om dessa dragas från förestående summa, 139,845,356 kilogram, återstå för konsumtionen under 1908 113,845,356 kilogram. Under år 1907 importerades 608,000 kilogram socker och under år 1908 2,841,000 kilogram. Den konsumerade kvantiteten kan alltså beräknas till 117,525,000 kilogram år 1907 och 116,686,000 kilogram år 1908.

Enligt nådiga förordningen den 2 juni 1905 har skattesatsen för socker utgjort 13 öre för hvarje till fritt bruk utlämnadt kilogram socker. Genom beslut vid 1908 års riksdag och nådiga kungörelsen den 23 juli 1908 blef nämnda skattesats höjd till 15 öre för kilogram. I anledning häraf beräknades skatten i 1909 års riksstat till 16,400,000 kronor, och med hänsyn till den starka och öfvervägande jämna stegring, som sockerkonsumtionen utvisade, upptogs skatten i 1910 års riksstat med 18,000,000 kronor, hvilket belopp år 1908 öfverskridits med icke mindre än 918,868 kronor.

Innevarande år har medfört en afsevärd nedgång, i det att under tiden januari—november icke utlämnats till fritt bruk mer än 90,592,139.2 kilogram mot 105,637,907.7 kilogram under samma tid nästföregående år. Den debiterade skatten har, enligt meddelande från kontroll- och justeringsstyrelsen, under januari—november innevarande år utgjort 13,531,259 kronor 59 öre mot 13,732,928 kronor under samma tid nästlidet år. Den genom tullverket debiterade sockerskatten, som under januari—november 1908 utgjorde 338,719 kronor 91 öre, har, enligt meddelande från generaltullstyrelsen, under samma tid 1909 belöpt sig till 203,714 kronor 9 öre.

Den depression, som sålunda kommit till synes, torde emellertid få betraktas såsom öfvergående, helst, såsom ofvan nämnts, den förhöjning af sockerskatten, som genomfördes med innevarande års ingång, föranledde en uppdrifven uttagning till beskattning mot sistlidet års slut, i följd hvaraf behofvet vid årsskiftet redan var fylldt för flere månader framåt. Statskontoret finner sig med hänsyn såväl härtill som till sockerkonsumtionens allmänna stegring kunna hemställa, att sockerskatten i 1911 års riksstat upptages med ett till 19,000,000 kronor förhöjdt belopp.»

Med detta belopp har ock titeln blifvit i förslaget till riksstat uppförd.

Riksdagen, som inhämtat, att sockerskatten, hvilken i budgeten ingår med det debiterade beloppet, under år 1909 debiterats med allenast 14,828,934 kronor, har dock, med hänsyn till hvad statskontoret anfört, ansett, att samma skatt bör kunna upptagas till det af Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet, och har alltså beräknat sockerskatten för år 1911 till 19,000,000 kronor.

Punschskatten. Denna skatt, hvilken utgår med 60 öre för hvarje liter punsch, som utlämnas till försäljning, uppfördes i 1904—1906 årens riksstater med 1,300,000 kronor. Efter det vid 1906 års riksdag en särskild stämpelafgift till enahanda belopp som för punsch stadgats äfven för arrak och rom, höjdes beräkningen af denna inkomsttitel för år 1907 till 1,500,000 kronor, men sänktes för år 1908 till 1,450,000 kronor. I riksstaterna för åren 1909 och 1910 blef punschskatten ånyo upptagen till 1,500,000 kronor.

Skatten har influtit med:

år 1906	kronor	1,459,220: —
„ 1907	„	1,558,538: —
„ 1908	„	1,593,012: —
eller i medeltal för dessa tre år	„	1,536,923: —
samt år 1909	„	1,560,292: —

Denna inkomsttitel har af Eders Kungl. Maj:t enligt statskontorets hemställan i förslaget till riksstat för år 1911 upptagits med oförändradt belopp eller 1,500,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att därvid anmärka, har beräknat stämpelafgiften för försäljning af punsch, arrak och rom för år 1911 till 1,500,000 kronor.

Maltskatten. Denna skatt har influtit med:

år 1906	kronor	3,084,598: —
„ 1907	„	3,041,413: —
„ 1908	„	2,923,276: —
eller i medeltal för dessa tre år	„	3,016,429: —
samt år 1909	„	2,897,133: —

Statskontoret har i sin oftanämnda skrifvelse den 14 december 1909 erinrat, att enligt 1909 års Riksdags beslut skattesatsen för hvarje vid skattepliktigt bryggeri vid tillverkning af maltdrycker användt kilogram malt höjts till 23 öre, dock att för de första under tillverkningsåret afverkade 100,000 kilogrammen skatten skulle utgöra endast 17 öre för kilogram och för de nästa 100,000 kilogrammen 20 öre för kilogram.

Statskontoret anför vidare, att skatten, som i riksstaten för år 1910 uppförts med 6,400,000 kronor, visserligen hade under år 1909 lämnat ett, med hänsyn därtill att skatteförhöjningen trädt i kraft den 1 oktober nämnda år, synnerligen otillfredsställande resultat, men detta förhållande syntes äga sin direkta förklaringsgrund i det ekonomiska läge, hvari de maltdryckskonsumerande klasserna kommit genom storstrejken, och alltså vara af öfvergående natur. Statskontoret ansåge sig därför sakna skäl att föreslå någon rubbning i den vid skatteförhöjningen godkända beräkningen, utan hemställde, att ifrågavarande inkomsttitel måtte i 1911 års riksstat upptagas med oförändradt belopp.

Af det vid statsverkspropositionen fogade protokoll öfver finansärenden för den 14 januari 1910 inhämtas, att chefen för finansdepartementet vid ärendets föredragning inför Eders Kungl. Maj:t — efter omförmälande af statskontorets nyssnämnda hemställan — vidare anfört, att försiktigheten syntes bjuda att något sänka denna beräkning. Visserligen läte sig den nedgång af maltskatten, som ägt rum år 1909, delvis förklaras af kända förhållanden å arbetsmarknaden under senare halfåret 1909 och däraf förorsakadt sämre ekonomiskt läge för en stor del af den maltdryckskonsumerande allmänheten. Det ville emellertid synas, som om en mera allmän sänkning i konsumtionen af malt-

och andra sprithaltiga drycker för närvarande gjorde sig gällande. Särskildt hade detta, såsom statskontoret framhållit och senaste årens skatteresultat utvisade, blifvit synligt i fråga om brännvinstillverkningsskatten. Utan åsidosättande af nödig försiktighet syntes dock nedsättningen i beräkningen af maltskattens afkastning kunna begränsas till omkring tio procent af maltskattens för innevarande år beräknade belopp. Departementschefen hemställde alltså, att maltskatten måtte i 1911 års riksstat beräknas till 5,800,000 kronor.

Med detta belopp har ock skatten blifvit i Eders Kungl. Maj:ts förslag till riksstat för år 1911 upptagen.

Riksdagen, som mot Eders Kungl. Maj:ts beräkning icke haft något att erinra, har förty beräknat maltskatten för år 1911 till 5,800,000 kronor.

I fråga om *bevillningen af fast egendom samt af inkomst* har chefen för finansdepartementet enligt det ofvannämnda vid statsverkspropositionen fogade protokollet för finansärenden anfört följande:

»Statskontoret har, såsom naturligt är, äfven gjort sina beräkningar öfver bevillning och inkomstskatt. De förslag rörande den direkta beskattningen, som äro ämnade att framläggas för årets Riksdag, innebära emellertid, att inkomstskatten helt och bevillningen, om icke formellt, så dock reellt, uteslutas från de såsom statens inkomstkällor i riksstaten för närvarande upptagna bevillningar och att bägge nämnda skatter ersättas med en ny skatt under benämning inkomst- och förmögenhetsskatt. Under sådana förhållanden går jag nu förbi statskontorets beräkningar rörande inkomstskatten.

Såsom jag antydde, skulle bevillning af fast egendom samt af inkomst fortfarande uppföras bland bevillningarna i riksstaten, men för annat än rent statsändamål. Denna anordning, för hvilken jag strax skall redogöra, innebär, att tio procent af det belopp, hvilket under vanliga förhållanden skulle hafva varit att påräkna under ifrågavarande inkomsttitel, böra såsom bevillning fortfarande upptagas. I anledning häraf och då statskontoret ansett sig kunna beräkna, att allmänna bevillningen för år 1911 efter hittills följda grunder skulle afkasta ett belopp af 12,500,000 kronor, skulle bevillningen till det af mig angifna procenttal i riksstaten för år 1911 kunna upptagas till 1,250,000 kronor.»

I förslaget till riksstat har ock inkomsttiteln upptagits med sistnämnda belopp.

Då Riksdagen i hufvudsak godkänt det förslag till förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, som af Eders Kungl. Maj:t förelagts Riksdagen, och då Riksdagen icke haft något

att erinra mot den föreslagna beräkningen af nu ifrågavarande skattetitel, har Riksdagen beräknat bevillningen af fast egendom samt af inkomst i riksstaten för år 1911 till 1,250,000 kronor.

Rörande afkastningen af den *inkomst- och förmögenhetsskatt* som blifvit genom innevarande Riksdags beslut bestämd, tillåter sig Riksdagen att till en början hänvisa till hvad chefen för finansdepartementet i detta hänseende anfört vid föredragning inför Eders Kungl. Maj:t af det sedermera för Riksdagen i proposition, nr 88, af den 11 mars 1910 framlagda förslaget till ifrågavarande skatt.

Den beräkning, som af departementschefen verkställts rörande skattens afkastning, gifver till resultat, att ur denna skattekälla skulle kunna upphämtas ett årligt belopp af 31,500,000 kronor. Med denna summa är ock skatten upptagen i Eders Kungl. Maj:ts förslag till riksstat för år 1911.

I det förslag till förordning i ämnet, som af Eders Kungl. Maj:t framlagts för Riksdagen, har emellertid Riksdagen gjort vissa ändringar af beskaffenhet att inverka på skattens afkastningsförmåga.

Beträffande den viktiga frågan om rätt till afdrag för utskylder anför Riksdagen i skrifvelse den 9 innevarande månad i hufvudsak följande.

I anledning af ett uttalande af kammarrätten därom, att skattskyldigs å krono- och kommunaldebetsedlar upptagna utskylder borde undantagas från beskattning, hade chefen för finansdepartementet, under medgifvande af befogenhet af denna erinran, tillika framhållit den statsfinansiella betydelsen af ett dylikt afdrag. Utskylder, därför afdrag skulle ifrågakomma, öfverstege nog, enligt departementschefens antagande, sammanlagdt 100,000,000 kronor. Afginge detta belopp från sammanlagda beskattningsbara inkomsterna i riket, måste man antagligen räkna med en nedgång i den nya skattens afkastning med icke så litet öfver 2,000,000 kronor. För att kunna erhålla fyllnad härför, skulle man åter nödgas höja skatteprogressionen. I valet mellan en sådan åtgärd eller status quo i fråga om utskylder hade departementschefen valt den senare vägen. Denna fråga hade äfven berörts i vissa motioner, hvari yrkats sådan ändring, att skattskyldig berättigades till afdrag för utskylder. Enligt Riksdagens förmenande hade det varit i hög grad önskvärdt, att vid den nu föreslagna omläggningen af inkomstbeskattningen den ifrågavarande afdragsrätten, hvars principiella befogenhet torde vara oomstridd, kunnat genomföras, utan att behofvet af statsinkomster under den närmaste framtiden därvid tillmätts afgörande betydelse. Under nuvarande förhållanden tilltrodde sig Riksdagen likväl icke att bi-

falla det af motionärerna framställda yrkandet i hela dess vidd, men för att i största möjliga omfattning undanröja de orättvisor i förevarande afseende, som, därest intet afdrag för erlagda utskylder medgåfves, skulle föranledas af de stora ojämnheterna i den kommunala beskattningen, hade Riksdagen ansett den ändring i 10 § bort vidtagas, att afdrag medgåfves för alla utskylder utom kronoutskylder, däribland äfven inberäknade utskylder in natura eller i arbetsprestationer. Enligt Riksdagen tillhandakomna beräkningar skulle härigenom uppkomma en minskning i inkomstskatten af omkring 2,000,000 kronor, hvilken minskning i statsinkomster emellertid syntes kunna förväntas blifva täckt dels därigenom, att, enligt numera gjorda beräkningar angående den skattepliktiga totalförmögenheten inom landet, denna visat sig med omkring 750,000,000 kronor öfverstiga det belopp, hvartill densamma af departementschefen beräknats uppgå, och att till följd häraf afkastningen af förmögenhetsskatten torde blifva större än i propositionen antagits, dels ock därigenom att äfven inkomstskatten på goda grunder kunde antagas gifva ej oväsentligt större utbyte än hvad i afseende härå beräknats. Med hänsyn till statsregleringen för nästkommande år ansåge Riksdagen ej, att för år 1911 fullt afdrag för ifrågavarande utskylder beviljades, utan borde afdraget för nämnda år begränsas till femtio procent af samma utskylder.

Förutom nu berörda, af Riksdagen beslutade förändring i Eders Kungl. Maj:ts förslag har Riksdagen vidtagit äfven andra modifikationer, af hvilka i detta sammanhang torde särskildt böra erinras om den, som afser att medgifva skattskyldig rätt att vid uppskattning af inkomst göra visst afdrag för aflöning, kost och öfriga utgifter för i den skattskyldiges verksamhet använda hemmavarande barn öfver 15 år. Med hänsyn härtill torde den beräknade afkastningen af inkomst- och förmögenhetsskatten böra något reduceras; och har Riksdagen ansett, att inkomsttiteln icke bör i riksstaten upptagas till högre belopp än 31,000,000 kronor.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har Riksdagen beräknat inkomst- och förmögenhetsskatten i riksstaten för år 1911 till 31,000,000 kronor.

På sätt Riksdagen i skrifvelse angående statsregleringen för år 1911 anmäler, har Riksdagen såsom tillgång vid statsregleringen för år 1911 beräknat och användt dels af besparingar å det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda ordinarie reservationsanslaget till de allmänna läroverken 250,000 kronor, dels ock beräknad utdelning å sta-

tens aktier i Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag för år 1910, 1,300,000 kronor.

I statsverkspropositionen har Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att för statsverkets behof måtte till utbetalning vid den tid under år 1911, som af Riksdagen bestämdes, af riksbankens vinst för år 1909 anvisas 6,256,000 kronor.

I detta ämne hafva fullmäktige i riksbanken i infordrad skrifvelse afgifvit förslag.

Riksdagen får, med åberopande af § 25 och 26 i lagen för Sveriges riksbank, anmäla, att Riksdagen beslutat, att af riksbankens vinst för år 1909 samt odisponerade vinstmedel från föregående år skall till statsverket öfverlämnas 6,256,000 kronor; samt

att statsverkets andel i bankovinsten skall af fullmäktige i riksbanken tillhandahållas statskontoret med 1,756,000 kronor under januari 1911 och med 1,500,000 kronor under loppet af hvarje af månaderna april, juli och oktober 1911.

Stockholm den 10 juni 1910.

Med undersåtlig vördnad.

Statsverkets inkomster.

Ordinarie inkomster:

Arrendemedel	kronor	1,700,000: —
Mantalspenningar	„	825,000: —
Bötesmedel	„	450,000: —
Kontrollstämpelmedel	„	90,000: —
Fyr- och båkmedel	„	1,700,000: —
Telegrafmedel	„	14,150,000: —
Järnvägstrafikmedel	„	9,000,000: —
Skogsmedel	„	11,000,000: —
Terminsafgifter från läroverken	„	540,000: —
Extra uppbörd	„	400,000: —
Säger	kronor	39,855,000: —

Bevillningar:

Tullmedel	kronor	60,000,000: —
Postmedel	„	22,600,000: —
Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter	„	300,000: —
Stämpelmedel	„	17,000,000: —
Brännvinstillverkningsskatt	„	21,800,000: —
Sockerskatt	„	19,000,000: —
Punschskatt	„	1,500,000: —
Maltskatt	„	5,800,000: —
Bevillning af fast egendom samt af inkomst	„	1,250,000: —
Inkomst- och förmögenhetsskatt	„	31,000,000: —
Säger	kronor	180,250,000: —